

ne samó da sem ozdravel, nego še tudi druga sreča me je zadela. Od prihranjenih denarjev sem si kupil srečko, s katero sem dobil precejšno vsoto denarja. Upam z božjo pomočjo, da mi ne bode več treba potovati s kramarijo po tujih deželah. Kadar ta list dobite, bodem vže blizu svojega doma, in kakor sem preračunil, na dan sv. treh kraljev — ako Bog da in sreča junaška — vidimo se v mojem preljubem Borovji.

Vaš

Štefan.“

Mati, prebravši list, niso znali od veselja, kaj bi začeli... poljubili so list, poljubili hčerki, ter bi bili skoraj poljubili tudi vaškega hlapca, ki je prinesel list, ako bi ne bil, čuvši to veselo novico — hitro odpihal v vas ter vže koj pred Trebiževo hišo zavpil: „Štefan je živ, imovit človek, ter pride v dan sv. treh kraljev domóv!“ Ta vesela vest se je hitro raznesla po vsem Borovji. Za nekoliko ur je vže vsak otrok znal, da pride Štefan Trebiž na dan sv. treh kraljev domóv.

„A zdaj le hitro.“ rečejo mati otrokoma, „zasukajte rokavčke. Imeli bomo vesele sv. tri kralje.“

Pridna družinica se je takój poprijela dela. Božičnica in druge potice so bile kmalu gotove. Mati in pridna Štefka ste mesili, da je bilo kaj; a Verica, ker je bila še premlada, da bi bila pomagala, štela je na prsteke, koliko dni je še, da pridejo oče.

Vse v vasi se je veselilo dneva, kadar pride Štefan Trebiž v Borovje. Še celó domači pes je nekako veseleje mahal z repom, mačke so veselo mi-javkale — vse, da vse se je veselilo videti poštenega Štefana Trebiža.

V dan sv. treh kraljev je bil Štefan čvrst in zdrav med svojimi. Kadar so se po póludne vaščani pred hišo zbrali, da bi ga videli in pozdravili, povedal jim je tudi o svojej sreči in veselo pristavil: „Od denes naprej nisem več „Nemškar,“ ker mi ne bode več treba s kramarijo po svetu hoditi; ostal bodem z denarji med vami, gospodaril bodem domá.“

Štefan Trebiž živi še denes v Borovji kot pošten, delaven in imovit gospodar. Bog ga živi!

Lj. T.

Plemenita osvéta.

Preteklo je vže preko sto let, kar se je zgodilo to, kar vam hočem povedati: V starej, zaduhlej koči mesteca N. na Irskem ste umrli dve ženski, lahko bi rekli gladí in pomanjkanja. Ko so pogrebei zvršili svoje opravilo, ostavil je deček, kacíh deset let star, bosonog in bledih lic rečeno kočó. Krenil je na véliko cesto in po kratkem premisleku stopil v prodajalnico necega črevljarja. Tù je povzdignil ročici ter jokajoč prosil mojstra: „Mojster ljubi! domá nimañ nikogar več, proč moram iz mesta, prosim vas, dajte mi par črevljev!“

„A kdo jih bode plačal?“ zamrmrá črevljar z osornim glasom.

„Plačal jih bodem sam, kakor hitro mi bode mogoče, in to tako gotovo kakor se zovem na imé: Viljem Brus.“

Starikavi mojster pogleda bosonogega dečka izza naočnikov, potem vstane, vzame z police dvoje dobrih in močnih črevljev ter mu je dá, rekoč: „Evo, Viljem! da se mi ne bode reklo, da sem kdaj kako siroto pognal brez pomoči iz svoje hiše. Vzemi in plačaj, kadar moreš, ako ne moreš, slabo za tebe. Jaz ti tega ne bodem očital.“

Deček obljubi, da hoče biti mož beseda, zahvali se in otide.

Več let je preteklo in o Viljemu ni bilo nikoli nobenega glasú. Sosedje, ki so o tej kupčiji znali, rogali so se črevljarju, češ, da se je dal otroku prevariti. A črevljar jim je vselej dejal: „Viljem hudoben ni; kdor plačati ne more, pa ne more; zaradi tega še ni hudobnež!“

Minulo je zopet nekaj let. Ubog, slabo oblečen človek pride v mestece N. Nekako plaho stopi v bližnjo krčmo ter prosi za kosec kruha. „Nemamo ga za postopače in lenuhe,“ zadere se ohola krčmarica nad njim. „Taki mladi in krepki ljudje, kakor ste vi, naj bi šli delat, a ne prosjačit in ljudem nadlego delat po hišah.“ To rekši, nahujskala je psa nanj, da ga je pognal iz hiše. Prosjak žalosten otide.

Šel je potem k županu ter ga prosil kruha, rekoč: „Jaz sem Viljem Brus; vže dlje časa hodim po svetu, da bi našel kje kako delo in se mogel preživeti, ali zamán. Povsod mi je trdo šlo za vsakdanji kruh, in drugega mi ni preostalo, nego vrniti se v domovino, kder se nadejam, da me dobri ljudje ne bodo pustili od gladi (lakote) poginiti.“

„Poberi se mi izpred oči!“ zadril se je osorno oče župan nad njim; „naše ubožno mesto ne daje podpore pohajkačem; pojdi in išči si kruha po večjih in premožnejših mestih nego li je naše.“ To rekši, potisnil ga je skozi vrata iz hiše.

Siromak Viljem je bil zopet na cesti, premišljajoč, kam bi se obrnil. Zdajci ugleda prodajalnico poštenega črevljarja. Bila je še vedno taka, kakor nekdam in prav nič se ni izpremenila. Stopi noter ter prosi, rekoč: „Dobri očka! ne hudujte se, ako vas prosim za kosec kruha. Jaz sem Viljem Brus ter nemam toliko, da bi mogel živeti.“

Črevljar pogleda ubozega prosjaka skozi svoja velika očala, kmalu ga spozna ter pravi: „Hé, hé! Mar si prišel, da mi plačaš, kar si dolžan na črevljih, ki sem ti jih dal?“ — „To nè,“ reče Viljem, „vsaj za zdaj še nè; a plačati vam hočem pošteno, kadar bodem mogel.“

„Žena!“ reče črevljar svojej ženi, „vidim, da je Viljem Brus ubog, ter nima, da bi me plačal; a kdor plačati ne more, pa ne more, tega on ni kriv. Pojdi, in daj mu kos kruha; njegov dolg zaradi tega ne bode nič večji, a on mi je obljubil, da me bode plačal, kadar bode mogel.“

Viljem je dobil velik kos kruha. Zahvalil se je mojstru in mu poljubil roko. „Ne vjedaj se preveč,“ dejal mu je črevljar pri odhodu, „tvoja obljuba mi je toliko, kakor gotov denar, in jaz te še lahko počakam. Zatorej idi in poskušaj še drugod svojo srečo!“

Viljem Brus je ostavil vže drugič svoje rojstno mesto in črevljar tudi ni več mislil na črevlje. Ali necega vzpomládnega dne je pridrdrala lepa, bogato okrašena kočija po gladkej cesti v mestece N., ter se je ustavila pred ubožno črevljarjevo prodajalnico. „Evo me, očka! pridite vèn, da vam vsaj

vrnem stare čevlje, katere ste nekdanj dali ubozemu Viljemu Brusu, a on vam jih plačati ni mogel.“

„Da te vender!“ reče stari poštenjak, „ali si vže zopet tukaj? nu bolje nekaj, nego nič,“ to rekši, stopi iz hiše pred zalo kočijo, ki je stala zunaj pred vrati.

„Tukaj imate čevlje,“ reče lepo opravljeni gospod, sedeč v kočiji, ter mu podá zaboječek. „Ker so preveč obnošeni in raztrgani, spravil sem jih v ta zaboječek, da se niti jeden kosec ne izgubi od njih.“

Črevljar je ves osupel gledal gospoda v kočiji, ki ni bil nihče drug, nego Viljem Brus. In ko je odprl zaboječek, našel je v njem res stare, raztrgane čevlje, ki so bili napolnjeni s samimi zlatniki (cekini). Predno se je mogel zahvaliti, oddrdrala je kočija, in iz nje je bilo slišati besede: „Spómnite se časi nekdanjega Viljema Brusa, ki je zdaj baron ter ima vsega dosti.“

Na prijaznem griči, ne daleč od mesteca N. sezidali so pozneje lepo, prostorno poslopje. Na črnej mramornej ploči zunaj nad velikimi vrati so bile vdolbene besede z zlatimi črkami: „Zavetišče domačim sirotam, katerim mesto N. ne more dati podpore.“

Takó se je osvétil (maščeval) baron Viljem Brus nad svojim rojstnim krajem, v katerem ste mu mati in sestra od gladi umrli. Tudi njemu je pretila enaka smrt, ako bi ga ne bil Bog otel pomanjkanja in bède. In nihče drug nego on je ustanovnik in podpornik rečenega zavetišča. V svojej oporoki je zapustil veliko vsoto v podporo ubogim sirotam svojega domačega kraja.

Petrovna.

—*—

Vladimir piše.

Vladimir je bil vrl in pridn učeneec. Rad je hodil v učilnico, pridno se učil ter delal učitelju in starišem veliko veselja. Ob novem letu je napisal starišem sledeči listek:

„Preljubi stariši!

Neizmerno me veseli, da ste zdravi in veseli dočakali novega leta! Vzprejmite na ta veseli dan mojo pristrčno zahvalo za vse one dobrote, s katerimi ste v pretečenem letu tako obilo obdarovali mene, vašega še malozmožnega otroka. Vzprejmite pa tudi moje najiskrenejše želje, da bi Vam dobri Bog dal še mnogo mnogo let učakati v najboljšem zdravju, sreči in veselji tega veselega dné, katerega smo se toliko razveselili. Kolikor morem storiti s pridnostjo in pokornostjo, storiti hočem v mladem letu z najboljšo voljo, da bi delal Vam, preljubi stariši, čast in veselje. Rad priznavam, da Vas sem v pretečenem letu mnogokrat britko razžalil, ali verjemite mi, da obžalujem od vsega srca svojo nehvaležnost, ter Vas prosim: oprostite mi! Obetam, da svojo nehvaležnost popravim s tem, da Vam hočem pokazati v nastopnem letu, kako zeló Vas spoštuje in ljubi

Vaš

pokorni sin
Vladimir.